

magát Tormay Cécile regényírói modorába, tárgylátásába, szemléletmódjába, főként pedig nyelvképzeteibe. Tormay Cécile-t elérni nem lehet, de bizonyos, hogy finomabban és szebben sem lehet megközelíteni, amint azt Kállay Miklós tudta tenni.

* * *

A regényt akkor fogadhatjuk értékeihez méltóan, ha nemcsak műfaji remeket látunk benne, hanem mást is: az író szándékát. Hiába vetítette ki az író tárgyát a tatárjárás idejébe, a regény nekünk szól s az ő hitének, élete küldetésének felejtethetlen vallomástétele is. Tormay Cécile talán sehol nem adott annyit önmagából s magyarságából, mint ebben a könyvben. Ezért több, epikaibb és megrendítőbb ez a könyv, minthogy csak szórakoztató írást lássunk benne. Hittől és bizalomtól sugárzó konfesszió, zokogás és imádság, intés és szeretet, példaadás és léleképítés, egy áldozatban elégett fenséges írói lélek halálánál is erősebb tanításának mindig élő szava.

Amint életéért, e könyvéért sem tudunk neki eléggé hálásak lenni!

KI SIRAT EL?

*Olykor, s most is, ha rámterül az árnyék,
hogy végleg menni kell, kérdem: mi vár még
több a halálnál? Életem, amelynek
most mult el igazi tavasza, kelyhet*

*tart elém keserű itallal, ez megöl.
Ki sirat el? Csupán a Hargita felől
suhog pár bús fenyő és keseregve
kong egy harang, s egy csillag rengetegbe*

*szédül le odafennről. S Budapesten?
Ott semmitem mozdul, sokszor kerestem
szívét, de nincs... Csak mindig esőző közöny,
dallal, jó szóval én hozzá nem férközöm.*

*De itt a Palatinon-n, ahol ültem
virágok közt magamba elmerültem,
a forró kékre fenn piciny felhő borul,
s egy elfáradt babérgally a helyemre hull...*

*Mondják: ember volt, kóbor és torz nevető,
bolygott, amíg bitangé volt bőség, s tető,
két haza közül harmadik fogadta
be, barbár, de lelkét Rómának adta!*

Mihály László.